

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 37409-06-23 מועצה אזרחית עמק הירדן ואח' נ' אלמוני

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט עודד שחם
כבוד השופט אברהם רובין
כבוד השופט נמרוד פלקס

מעוררים 1. מועצה אזרחית עמק הירדן
2. כלל חברה לביטוח בע"מ

על ידי א' כרמלי, עו"ד

נגד

משיבים פלוני

פסק דין

- 1 בפנינו ערעור אזרחי.
- 2
- 3 1. הערעור מופנה נגד פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת מ' שרביט) בת"א
4 52201-12-18. פסק הדין ניתן ביום 16.4.23. בפסק הדין התקבלה תביעה לפיצויים בגין נזקי גוף
5 שהגיש המשיב נגד המערערות, המועצה האזורית עמק הירדן (להלן – המועצה) וכלל חברה
6 לביטוח בע"מ (להלן – המבטחת). למשיב נפסקו פיצויים בסך של 190,800 ₪, לאחר ניכוי אשם
7 תורם, בצירוף שכר טרחת עורך דין והוצאות משפט.
- 8 2. כעולה מפסק דינו של בית משפט קמא, האירוע עליו סב ההליך התרחש ביום 8.8.17. באותו
9 יום, שב המשיב עם בני משפחתו מטויל משפחתי בצפון הארץ. בדרך חזרה, הם עצרו במקום
10 המכונה "מורד הירדן", על מנת לטבול במי נהר הירדן. המקום מצוי בשטח המועצה. בפסק הדין
11 מתואר, כי המקום ידוע כאתר רחצה. הוא משמש מטיילים רבים לרחצה במי הנהר. בין היתר,
12 חבלי קפיצה מאולתרים תלויים מן העצים. קפיצה למים, לרבות באמצעות החבלים, מהווה נוהג
13 במקום. המשיב קפץ אל הנהר. הוא נחבל בקרסולו מסלע שהיה חבוי במים. מכאן התביעה מושא
14 הערעור.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 37409-06-23 מועצה אזורית עמק הירדן ואח' נ' אלמוני

תיק חיצוני:

- 1 3. שאלת האחריות. בית משפט קמא קבע, כי הנזק שנגרם למשיב נגרם בשל רשלנותה של
- 2 המועצה. בית המשפט קבע, כי מקום התאונה מצוי בשטחה של המועצה. נקבע עוד, כי למועצה
- 3 סמכות לקבוע הוראות בטיחות לרחצה בו. נקבע גם, כי זו חובתה לעשות כן בהתאם לאחריותה
- 4 כבעלת השליטה במקרקעין, וכקבוע בחוק הסדרת מקומות רחצה, תשכ"ד – 1964 (סעיף
- 5 6(א)(1)). אין בפי המערערות טענות ממשיות כנגד קביעות אלה.
- 6 4. בפסק הדין נדחתה הטענה כי האחריות לבטיחות הרחצה במי הנהר מוטלת על רשות ניקוז
- 7 ונחלים כינרת. מדובר ברשות נחל, על פי צו רשויות נחלים ומעיינות (הטלת תפקידי רשות נחל
- 8 על רשויות ניקוז) התשס"ג – 2003. בית המשפט קבע, כי הסיכון הטמון בקפיצה למי הנהר אינו
- 9 קשור לסמכויות שניתנו לרשות זו בסעיף 3 לחוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה – 1965.
- 10 נקבע עוד, כי סמכויות אלה אינן גורעות מאחריות המועצה לקבוע סדרי בטיחות במקום רחצה
- 11 לפי חוק הסדרת מקומות רחצה. גם לגבי קביעות אלה אין בפנינו טענה של ממש.
- 12 5. המועצה טענה כי הציבה במקום התאונה שלט, אשר לפיו הרחצה במקום אסורה. בית משפט
- 13 קמא קיבל כאמינה את עדות המשיב, כי לא ראה כל שילוט כזה במקום התאונה, או בדרך אליו.
- 14 בית המשפט הוסיף, כי העד מטעם המועצה, מר רני אוחנה, מסר בתצהירו (סעיף 7) כי המועצה
- 15 "הציבה לאורך גדות נהר הירדן, לשם הזהירות בלבד, שלטי 'רחצה אסורה' בכ – 15 נקודות
- 16 שונות, לרבות הכניסות העיקריות". הובהר, כי מדובר בשלטים תקינים של משרד הפנים. בתצהיר
- 17 אין התייחסות ספציפית, לעניין זה, למקום המסוים בו קרתה התאונה. בית המשפט ציין בפסק
- 18 דינו, כי לראשונה טען מר אוחנה בעדותו כי "בוודאות היו שלטים בצירי הכניסה הרגליים לאתר
- 19 ובסמוך למקום התאונה" (בעמוד 15).
- 20 6. לביסוס טענה זו לא הוצג תיעוד מזמן אמת. העלאתה לראשונה בעדות נוטה לכרסם במשקלה.
- 21 יתר על כן, כפי שציין בית המשפט בפסק הדין, לא הובהר עד כמה סמוך למקום התאונה הוצב
- 22 שילוט, על פי הטענה, והאם ממקום הקפיצה של המשיב ניתן היה לראותו. בנסיבות אלה, אין לנו
- 23 כל יסוד להתערב בממצאי בית המשפט, המבוססים על קבלת עדותו של המשיב בנקודה זו.
- 24 7. בית משפט קמא קבע, כי במקום הנדון קיים סיכון לפגיעה בקופצים למים. הסיכון נובע מכך
- 25 שזרימת מי הנהר במקום איטית; ומכך שהמים עכורים באופן שלא ניתן לראות את עומקם ואת

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 37409-06-23 מועצה אזרחית עמק הירדן ואח' נ' אלמוני

תיק חיצוני:

- 1 קרקעיתם. במצב זה נוצר סיכון מפגיעה בקרקעית, בסלע או בגזע עץ החבוי במים. קביעות אלה
2 אינן שנויות במחלוקת של ממש.
- 3 8. במצב זה, יש יסוד לקביעת בית המשפט בדבר התרשלות של המועצה. מסקנה זו מעוגנת
4 בהעדר שילוט אותו היה יכול המשיב (ומי שבמצבו) לראות; ובמצאים נוספים של בית משפט
5 קמא, לפיהם המועצה לא אכפה במועדים הרלוונטיים את האיסור על קפיצה למים, ולא הסירה
6 את "חבלי הטרזן" מן העצים במקום. צדק בית המשפט בקביעתו, כי במצב זה נוצר סיכון בלתי
7 סביר לקופצים למים. לא למותר להוסיף, בהקשר אחרון זה, כי בית המשפט קיבל את עדות
8 המשיב, כי החלטתו לקפוץ למים התקבלה בהעדר שילוט האוסר על קפיצה ובהעדר פיקוח שאסר
9 זאת (עמודים 9 – 10 לעדותו).
- 10 9. המערערות טוענות כי אין כל חובה להציב שילוט בכל מטרים ספורים, כדי שבכל נקודה ונקודה
11 ניתן יהיה לראותם. נטען כי מדובר בחובה מוגזמת ומופרזת, במיוחד כאשר לא מדובר במקום
12 רחצה מוכרז. המערערות מדגישות כי בשטחה המוניציפלי של המועצה כ – 35 קילומטרים של
13 חופי כינרת ו – 30 קילומטרים של גדות נחלים.
- 14 10. אין בטענה זו כדי לסייע למערערות. אכן, בקביעה אם הופרה חובת הזהירות, יש לתת את
15 הדעת לכלל הנתונים הצריכים לעניין, ובכלל זה גודל השטח שבאחריות המועצה. ברם, בית
16 המשפט לא קבע כי יש חובה להציב שילוט בכל מטרים ספורים. כמבואר לעיל, התאונה אירעה
17 במקום מועד, בו רבים קופצים אל המים. נוכח הסיכון המיוחד באותו מקום, התבקשה נקיטת
18 צעדים סבירים, ובהם שילוט מתאים אשר הפוקדים את המקום הספציפי יוכלו לראותו. משלא
19 ננקטו צעדים כאמור על מנת להתריע על הסכנה בקפיצה במקום, המסקנה בדבר התרשלות
20 המועצה, בדין יסודה.
- 21 11. בהשלמה לאמור נוסף, כי מפסק הדין עולה שבעקבות התאונה, חל שינוי חד בדפוסי
22 הפעילות והפיקוח במקום. שינוי זה התבקש, נוכח הסיכון המיוחד שבאתר בשל הנוהג של רבים
23 לקפוץ בו אל המים ממקום גבוה. המועצה לא נקטה פעולות ממשיות להתמודדות עם סיכון
24 ספציפי זה בעת התאונה, ומכאן התרשלותה.
- 25 12. המערערות תוקפות את קביעת בית משפט קמא, אשר השית על המשיב אשם תורם של 40%.
26 לטענתן, היה מקום להשית אשם תורם של 100%. הכרעת בית המשפט בנקודה זו נומקה כדבעי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 37409-06-23 מועצה אזורית עמק הירדן ואח' נ' אלמוני

תיק חיצוני:

1 אמת המידה הנורמטיבית שהנחתה את בית המשפט משקפת את הלכתו של בית המשפט העליון.
2 בית המשפט נתן דעתו לכלל השיקולים הצריכים לעניין, ובכלל זה גילו וניסיונו של המשיב;
3 מודעותו בפועל לסיכון הכרוך בקפיצה במקום; נתוני המקום, ובכלל זה עכירות המים, והקושי
4 לעמוד על קיומם של מפגעים בתוכם ועל עומקם באותה נקודה; וקיומה של גישה נוחה ובטוחה
5 למים. המסקנה אליה הגיע בית המשפט היא מאוזנת וסקולה, ותואמת את הנתונים האמורים.
6 היא משקפת הטלת אשם תורם משמעותי על המשיב. לא מצאנו כל עילה להתערב בה.

7 13. המערערת טוענת לקיומה של הסתכנות מרצון מצידו של המשיב. אף טענה זו אין לקבל.
8 בפסיקת בית המשפט העליון נקבעה שורה של תנאים מצטברים לקיומה של הסתכנות מרצון:
9 "ידיעתו של התובע על אודות הסיכון, לרבות הערכת אופיו המסוכן; חשיפת הניזוק למצב זה;
10 רצון הניזוק לחשוף עצמו לסיכון. ... באשר לדרישת ה"חשיפה", אין עניינה אך ידיעה על דבר
11 התרחשות הניזוק, אלא חשיפה לתוצאותיו המשפטיות של הניזוק...הגנת ההסתכנות מרצון תעמוד
12 לנתבע רק בנסיבות שבהן הסכים התובע לקבל על עצמו את הסיכון של פגיעה ללא פיצוי" (דברי
13 כב' הנשיא א' ברק בע"א 1354/97 עכאשה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(3) 193 (2004), בעמודים
14 203 – 204). המערערת אינן טוענת, ואף אינן מפנות לתשתית רלוונטית, המלמדת על הסכמה
15 כאמור של המשיב לקבל על עצמו את הסיכון של פגיעה ללא פיצוי. די בכך על מנת לדחות טענה
16 זו.

17 14. שיעור הפיצוי. המערערת תוקפות את שיעור הפיצוי שנקבע בגין כאב וסבל (45,000 ₪),
18 את בסיס השכר שנקבע (33,700 ₪), ואת העובדה שלמשיב נפסק פיצוי המשקף במעוגל כמחצית
19 מחישוב אקטוארי מלא לפי נכות של 10%. הן מטעמים כי חלק מן הנכות היא בגין צלקת אשר
20 אינה תפקודית.

21 15. טענות אלה יש לדחות. היקפו הכולל של הפיצוי שנקבע עומד ביחס סביר לכלל נתוני המקרה,
22 ובהם נכותו הצמיתה של המשיב על פי חוות דעת מומחה שמונה על ידי בית המשפט בהסכמת
23 הצדדים. יצוין, כי קביעת המומחה כוללת, על פי פסק הדין, הפרעה תפקודית אפשרית בגין
24 הצלקות. המומחה לא נחקר על חוות דעתו, ובמצב זה היה בית המשפט רשאי לסמוך את פסק
25 דינו על חוות הדעת. בכל הנוגע לבסיס השכר, כולל פסק הדין חישוב מפורט, אשר המערערת
26 אינן מתמודדות עמו באופן ממשי. יוער, כי חישוב זה מביא בחשבון את נתוני השתכרותו של

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 37409-06-23 מועצה אזורית עמק הירדן ואח' נ' אלמוני

תיק חיצוני:

1 המשיב טרם האירוע, כמו גם את נתוני השתכרותו לאחריו, תוך הוספת הפרשי הצמדה מאמצע
2 התקופה, כמקובל. התוצאה של כל האמור היא, כי לא מצאנו עילה להתערבות גם בחלק זה של
3 פסק הדין.

4 16. סוף דבר, הערעור נדחה. משלא התבקשה תשובה לערעור, לא נעשה צו להוצאות.

5 ניתן היום, ג' אלול תשפ"ג, 20 אוגוסט 2023, בהעדר הצדדים.

6
7

נמרוד פלקס, שופט

אברהם רובין, שופט

עודד שחם, שופט
[אב"ד]

8
9